

25. apríl gjørdur til politiskan valdtøkudag

Heldur enn at tæna sínari stevnu at vekja og fylkja tjóðina um tað reinasta og besta í menniskjunum, verður flaggdagur okkara gjørdur til ein klandurs- og spjaðingardag

Flaggið verður dálkað við ósannindum

Vit eru øll góð við flagg okkara sum eitt «symbol» fyrri tað besta í okkara fólki, kærleikin til land og fólk, ein kærleiki sum vit kenna sum hovudstátin í livinum hjá hvørjari menniskju, og sum liggur oman fyrri teir politisku áskoðanir og allar startarkenslur.

Men nú er ein «klikka» við at gera flaggdagin til ein politiskan valdtøkudag her í hovudsstaði okkara.

Tey seinastu árin hefur henda «klikka» ansa eftir bara at velja supersjálvstýrsmenn, annaðhvørt fólkalokksmenn ella tjóðveldismenn, at flyta eina flaggrøðu til skemming og útspillan av sambandsmonnum og javnaðarmonnum og til himnahevan av loysingarmonnum og ramastu fólkalokksmonnum.

Hetta skulu teir sleppa at gera uttan at ein einasta rødd kann leggja upp til rættleikindar.

Eini bestu domini um hetta eru røðurnar hjá Tunnasi Djurhuusi, lærara, í fjør, og Bjarna Niclasen, lærara, í ár.

Ljótari kunnu eingir menn nýta okkara merki sum eigur at vera eitt fylkingamerki, til veking av klandri, hat og illstøðu menna og flokka millum, enn hesir báðir lærarar gjørdi í flaggrøðum sínum í fjør og í ár.

Hesar røður vóru so grimar og greffligar og ósannar sum tjóðveldis propaganda, at sjálvstjóðveldis menn millum áhoyrarnar kendu seg illa við.

Tað er sanniliga ikki meiningin við eini flaggrøðu at 90 pst. av tjóðini skal fyllast við harmi, sterkari og sterkari í hvørjum sum roðan fer fram.

Hetta hendi í fjør, og tað hendi kanska enn greffligari í ár undir røðuni hjá Bjarna Niclasen, lærara

Harra Niclasen kastaði við gróti eftir øllum politiskum flokkum uttan loysingarmonnum og ásperu fólkalokksmonnum.

Ja, hann aftraði seg ikki við at nýta tey allra kraftigastu og ljótastu orð sum niðingar og svikjarar av versta slagi. Og hann aftraði seg heldur ikki við, at geva eina søguliga frásøgn um flaggið, sum var beinleiðis ósonn, id hvussu var hvat id viðvikið stóðu javnaðar menna til flaggið.

Meðan hann lat sambandsmenn og javnaðarmenn í illa valdum umsveipum fáa av at vita flagginum viðvikjandi fjaldi hann syndi sjálvstýrsmanna.

Sannleikin er, harra Bjarni Niclasen, lærarskúlaáknari, at javnaðarflokkurin er einasti flokkur id sum politiskur flokkur frá fyrsta degi hann kom upp í politikk hefur havt «positive» uppskot um at geva okkara flaggi tann skrásetta rætt, id tað hefur fingið. Og hetta vita tygum so væl sum nakar, ti tað hefur ferð eftir ferð verið sett á prent og bytt út í hvørt hús í Føroyum. Og kortini dylja tygum tað. Kortini tosa tygum sum um javnaðarflokkurin hefur leikað annan leik, svikjaleikin yvir fyrri flagginum! Hava tygum gjørt tygum greitt, hvussu tygum við hesum tygara atburði avdúka eitt lyndi og eina flaggstøðu, sum ikki er aftur: í grind og valdtøkulyndi enn hjá imperialistum, id hava kynt og

nørt klandurs- og valdtøkundan menna og tjóðanna millum, so heimurin hefur staðið og stendur í einum ævigum hevðar- og ill-sinnisbrandi.

Tygum vita, at longu í 1931 søgdu javnaðarmenn í lógarskil, hvussu flaggstødd og litir okkara skuldu vera, og at tað er at kalla orð til annað tað sama orðafarið, id skrásetanin av flagginum í dag hefur.

Tygum vita, at í 1931 settu javnaðarmenn fram uppskot um við kongligari fyriskipan at skráseta okkara flagg at galda sum Føroya flagg innan sumi uttan fyrri sjó, markid á verðaldar viði hovum.

Og tygum vita, at hetta uppskotið varð felt, ti eingin sjálvstýrsmáður ella nakar annar politiskur máður uttan javnaðarmenn greiddu atkvøðu fyrri ti.

Millum teir menn, sum feldu hetta uppskot vóru Jóanes bóndi Paturssonur, formaður sjálvstýris flokksins, og allir hansara menn á tingi.

Tá id seinasta verðaldarstríð brast á, og viðurskiftini vóru tey at Danmark kom at verða hersett av tjóðverjum, og tað danska flagg id harav ikki kundi verða goðtikið á føroyskum skipum av bretum, vita tygum, at P. M. Dam fyrri javnaðarflokkin og Louis Zacharia sen fyrri gamla sjálvstýrisflokkin beinanvegin aðrenn nákað var av gjørt frá bretskari síðu um, hvat flagg skuldi verða nýtt á føroyskum skipum í staðin fyrri tað danska skrivaði til bretska konsulin her Føroyum um, at vit høvdu okkara egna merkið, og ti kravdu, at tað skuldi verða goðtikið sum flagg á okkara skipum.

Men frá fólkalokksins og aðrari politiskari síðu varð einki gjørt

fyrri at fáa bretar at goðtaka føroyska flaggið.

Nakrir av okkara gævu sjómönnum vóru samstundis í Bretlandi á sama tanka sum formenninir fyrri javnaðarflokkin og gamla sjálvstýrið høvdu borið fram fyrri bretska konsulin í Føroyum.

Tygum vita, at tað var eftir uppskoti frá javnaðarmonnum, at stjórnskipanin, id hevði skrásetan av okkara flaggi sum verandi tað lógilduga flaggi hjá froyingum, var verk javnaðarmanna men at eingin fólkalokksmaður greiddi atkvøðu fyrri henni og harvið heldur ikki fyrri flagginum. Hvi tað standa á sjálvum flaggdegi okkara og fjala hesum og royna at bera teir fram sum merkisins menn id veruliga einki hava gjørt til

frama fyrri merki, men heldur hin vegin verið beiskir andstøðumenn á royndarstundum?

Okkara flagg eigur ikki at botna í teirri ræðuligu imperialistisku toku- og hevðarkenslu, id hevur valkað sær í stríði, blóðúthelling og valdtøku, trælkan og kúgan.

Okkara merki eigur at vera tað, sum norska, svenska, danska og íslenska flaggið er: eitt symbol uppá teir reinastu gleðikenslur yvir livs- og tjóðarfrelsi, vit eiga at vera sum okkara hugur stendur til. Og henda gleðin eigur at koma sterkast og reinnast til sjónard, tá id flagginu veitra lið um lið, merki andi broðra- og samvinnulagið, id heimurin í dag kanska meiri enn á nokrum sinni leingist eftir.

Avtoftingin longu byrjað

Síðan eg var barn havi eg lisið í blóðum um «fiskeriladens fornyelse» og hoyrt menn tosa um tey gomlu skipini sum einaferð vóru froyingum hent, men ikki høvdu longur. Tað var ti ikki minni enn eitt bragd — og í Føroya politisku søgu vilja árin 1959 til og við 1962 fara at standa sum ein fyrirmynd um hvat menn við politiskum hegni, vilja og skili kunnu fáa av skaftri, tey 4 árin meðan javnaðarmenn høvdu leiðsluna av føroyska politikkinum. Hetta ódnartakið eydnaðist, vit fingi skipini: eitt frálíkt arbeidssambod, sum allir fiskimenn eru fegnir um og glaðir fyrri. Úrtøka fiskimannsins er storri og tilveranin umboð hugnaligari. Hetta skylda vit fiskimonnum okkara og hetta eydnaðist at bjarga teimum.

Nú var sjálvandi næsta takið at leggja so til rættis at fiskimenn kundu liggja á takinum og behalda skip síni, behalda arbeidssambod teirra fyrri at tryggja sær og sínum fyrst og fremst tolulig kor.

Men Adam var ikki verandi í paradísinum, tað eydnaðist afturhaldinum og eynaloyvispolitikkarnum aftur at koma framat og avtoftingin fer longu fram við fullari ferð. Meðan Hákon Djurhuus seinast var landsstýrismaður minkaði fiskiskipaflothin við umleið 7000 tonsom, so at tá hann fór frá stóðu vit mest sum á berum botni. Fiskimenn vistu ikki síni livandi ráð hvussu teir skuldu bjarga sær her á landi, so ábyrgdarleyst sum fólkalokksins afturhaldspolitikkur varð furdur, og leitaðu ti burtur í onnur lond at søkja sær vinnu, meðan aðrir freistaðu ring kor her heima.

Tað er ikki gingið hált av síðan hetta nýggja stýri kom til, men slíkur fjáltur er komin á menn, at tann framtakshugur sum var millum menna er longu stöðgandi. Og tað er ikki undur í. Tekur ta Dimmalætting so hevur hon ongantið verið so full av tvangssaksjón, um síðan Simonsið sum hon er í dag. Tann eina frytikan fyrri og onnur eftir verður seld við tvangssølu, tað eina skipi fyrri og annað eftir verður lagt.

Seinasta sum frættist er úr Vestmanna har bæði Gullberg og Gulfinnur II. eru lagdir fyrri teym og fara ikki út aftur.

Men onkur gniggjar sær í lógvarnar. Eingin politiskur flokkur í Føroyum hevur so stórt tal av sakforarum sum Tjóðveldisflokkurin og hjá teimum eru goðar tíðir, har er arbeiði fyrri allar hendur og matur til allar mennar, har er valstandur sum ongantið áður. Her fingi teir ein tians sum ongantið fyrri, og henda leik kunnu teir halda gangandi ti tann føroyska tjóðin hevur blött sín seinasta blóðsdropa.

Mundu fiskimenn og mundu arbeidsmenn verða greiðir yvir hvat daraverk teir gjørdi tá teir settu slíkar menn til røðurs á Føroya skútu. Men vóru teir tað ikki tá, so hava flest allir longu sær hvar leiðin ber, so kenna í hvussu so er allir í dag hvussu fullkomuliga sviknir teir nú standa. Lat fara sig ur Erlander. Tað sum ikki kann standa má falla sigur Hákon, og tað fellur, ja foyroysk vinnuliv fellur í dag sum grasið á markini tvangssolurnar fylla heilar síðir í Dimmu. 7 miljonur til portugisarnar hjá Hákonu og 4-6 miljonur til hvalabátin hjá Erlandi, soleiðis verða landsins pengar nýttir, meðan teir sum í allar 12 mánaðarnar av árinum fresta lívi burtur frá heimi, familju og landi verða sleptir uppá fjall. Hetta var tjóðveldislandsstýri og tjóðveldiskærleikin til føroyska fiskimannin, hetta vóru Erlander og menn hansara, í roynd og veru tá teir fingi politiskt vald.

Væleydnaður sjónleikur

Seinasta leygarkvøld vóru sjónleikir sýndir í Sjonleikarhúsinum undir leiðslu av sjónleikaranum Eyðun Johannesen.

Fyrsti leikur «Eydurik ferð» sjónleikur í einum parti eftir amerikanska rithøvundan Thornton Wilder, umsettur av Eyðun Johannesen, var sera væl framfurdur av teimum leikandi.

Uttan at gera nokrum órætt, má tað kunna sigast, at sera væl dugdi Olivur Næss við sínum leikandi keipum í hesum leiki.

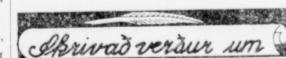
Aðrenn næsti leikur byrjaði dansaði Marna Resenberg — best kend sum Marna Nielsen — ballet solo, sum var ein fróði at siggja, hvussu væl hon dugdi.

So kom leikurinn «Barsilsstovane, skentileikur í trimum pørtum eftir gitna sjónleikarskrivarin Ludvig Holberg. Hesin leikur var eins og tann fyrri í allar mátar væl eydnaður leikur, har øll tey leikandi sýndu sitt sjónleikarakynstur. Tó skal nakar verða nevndur, so má einki hava loyvi at siga, at væl dugdi Kári Mouritsen á pallinum í hesum leiki eins og í tí fyrri. Hann

er ungur enn í leiki eins og hini so ein kann uttan iva gleða seg til at siggja goðar leikir í framtíðin. Samgittikið væleydnaður sjónleikur, id fyrst og fremst er Eyðun Johannesen, listarmanni fyrri at takka eins og teimum leikandi. Eyðun hevur ikki minst sýnt sitt listarliga hegni við leiktjóðinum. Vonandi verður tann næsti skjótur.

Atombumbunæmin á ting!

Vit vilja sleppa úr tí «hulu hondini» siga tjóðveldismenn og vilja nú «krevja» í tingmann aftrat

EINAR GERHARDSEN,
norski forsætisráðharrin.

skrivur greinagæð, sum kemur í «SOSIALIN» komandi leygardag og víðgerð stóðu Norðurlanda aflana sáttmálaslitid av marknaðar samráðingunum í Brussel og ein framtíðarlugu marknaðarlekkindini.

Froðbiar sóknar javnaðarfelag

heldur aðalfund 1. maí kl. 7 á kvøldi í Fylking.

Fundarskrá:

1. Frágreiðing frá farna ári.
2. Rómskapurin til góðkenningar.
3. Val av stjórn og grannskoðarum
4. Orðaskifti.

Sjómenn.